

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO PRIEVOLĖS ĮSTATYMO NR. I-1593 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas, rašto data, Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
<p>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2023-08-23 raštas Nr. (10.16Mr-11) SD-3471</p>	<p>Įstatymo projekto 23 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą administruoja Vyriausybės įgaliota institucija. Alternatyvioji krašto apsaugos tarnyba, remiantis Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalimi, apibrėžiama kaip „Lietuvos Respublikos piliečio, kuris dėl religinių ar pacifistinių įsitikinimų negali tarnauti su ginklu, kaip konstitucinė prievolė atliekama krašto apsaugos tarnyba“ ir, vadovaujantis Įstatymo projekto 11 straipsnio 3 dalimi, yra atliekama valstybės ar savivaldybių institucijose ar įstaigose, taip pat nevyriausybiniuose organizacijose, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, dirbant visuomenei naudingą darbą, nesusijusį su ginklo, specialiųjų priemonių ir prievartos naudojimu.</p> <p>Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos administravimą siekiama pavesti Vyriausybės įgaliotai ne krašto apsaugos sistemos institucijai, tuo būdu siekiant įgyvendinti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje Teliatnikov prieš Lietuvą (Peticija Nr. 51914/19).</p> <p>Manome, kad alternatyvioji krašto apsaugos tarnyba yra sistemiškai priskirtina krašto apsaugos sričiai. [...]. Todėl, vertinant sistemiškai, alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos administravimas neturėtų būti atskirtas nuo krašto apsaugos sistemos institucijų, kurių paskirtis, remiantis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymu, būtent ir yra saugoti ir ginti valstybės suverenitetą, jos teritorijos neliečiamybę ir vientisumą.</p> <p>[...]. Atsižvelgiant į tai, siūlome Įstatymo projekto 23 straipsnio 2 dalies nuostatą tikslinti, nustatant, kad alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komitetas 2018 m. liepos mėn. baigiamosiose pastabose (CCPR/LTU/CO/4) dėl ketvirtąjį periodinį pranešimą konstatavo, kad alternatyviojoje krašto apsaugos tarnyboje nenumatyta alternatyvioji civilinė tarnyba, nepriklausoma nuo krašto apsaugos struktūrų kontrolės ir priežiūros, taip pat kad būtų alternatyva karinei tarnybai, kurią būtų galima atlikti ne karinėse struktūrose ir karinėms struktūroms nevadovaujant, ir kad tos pačios nuomonės laikėsi ir Europos Žmogaus Teisių Teismas sprendime byloje <i>Teliatnikov prieš Lietuvą</i> (peticija Nr. 51914/19), manytina, kad alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos administravimas turėtų būti pavestas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai ne krašto apsaugos sistemos institucijai, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) krašto apsaugos sistemos institucijos kuriamos ir rengiamos Lietuvos valstybės gynybai; 2) krašto apsaugos ministras duoda užduotis ir leidžia įsakymus visoms krašto apsaugos sistemos institucijoms, o karo atveju tampa į ginkluotųjų pajėgų sudėtį įeinančių valstybės institucijų asignavimų valdytoju ir organizuoja ginkluotųjų pajėgų aprūpinimą; 3) karo tarnyba yra skirta gynybinėms valstybės funkcijoms vykdyti, karo tarnybos konstitucinė paskirtis – užtikrinti pasirengimą ginti valstybę nuo užsienio ginkluoto

	administruoja krašto apsaugos ministro įgaliota institucija ar įstaiga (taip pat atitinkamai tikslinti kitas Įstatymo projekto nuostatas, numatančias alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą administruojančią instituciją).	užpuolimo ir jos gynimą.
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023-09-07 raštas Nr. 1D-4541	<p>Pagal Karo prievolės įstatymo projekto 10 straipsnį yra atsisakoma šiuo metu galiojančio Karo prievolės įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punkte numatyto privalomosios pradinės karo tarnybos individualia tvarka atidėjimo vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, išskyrus finansų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnus, atidėjimo nuostatų. [...].</p> <p>Todėl šis aptariamas siūlomas reguliavimas reikalauja gilesnės analizės ir išsamesnio pagrindimo, o taip pat visapusiškos diskusijos, siekiant rasti ir sutarti dėl subalansuotų įstatymų projektais siekiamų tikslų įgyvendinimo priemonių ir mechanizmų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>2022 m. liepos mėn. pasirašytame parlamentinių politinių partijų susitarime dėl nacionalinio saugumo ir gynybos artimiausio laikotarpio sustiprinimo įpareigota nuosekliai didinti privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičių, kuris leistų padidinti gynybai parengtų piliečių skaičių ir paspartinti aktyviojo kariuomenės personalo rezervo formavimą.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalimi į privalomąją pradinę karo tarnybą nebūtų šaukiami karo prievolinkai, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias Karo prievolės įstatymo nuostatas dėl amžiaus ar kitų aplinkybių nebūtų šaukiami į privalomąją pradinę karo tarnybą, tai reikštų, kad statutiniai pareigūnai, kuriems nuolatinė privalomoji pradinė karo tarnyba buvo atidėta individualia tvarka, į privalomąją pradinę karo tarnybą nebūtų šaukiami, todėl statutinių įstaigų veikla sutrikdyta nebūtų.</p> <p>Šaukimo reforma siekiama orientuotis į mokyklą baigusius jaunuolius (18–21 m.), iki jiems tampa pareigūnais, kurie privalomąją pradinę karo tarnybą atliktų iš karto sulaukę pilnametystės, taip būtų sudaromos sąlygos atlikus pareigą nevaržomai planuoti ateities veiklas. Maža to, į statutinę tarnybą ateitų privalomąją pradinę karo tarnybą jau atlikę asmenys, įgiję pagrindinį karinį parengtumą.</p> <p>Būsimi pokyčiai ne tik leistų nuosekliai artėti link visuotinės karo prievolės įgyvendinimo, bet ir tiesiogiai prisidėtų prie reikiamo kariuomenės vienetų sukomplektavimo tiek taikos, tiek karo atveju ir visuomenės pasirengimo krašto gynybai.</p>
Lietuvos Respublikos	Siekiant didinti privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičių, įstatymo projekto 10 straipsniu siūloma numatyti, kad Valstybės saugumo	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Žiūrėti argumentus dėl pastabos, pateiktos Lietuvos</p>

valstybės saugumo departamento 2023-09-08 raštas Nr. 18-9482	<p>departamento žvalgybos pareigūnai nepatektų į asmenų, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba atidedama, sąrašą. [...].</p> <p>Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti įstatymo projekto, 10 straipsnio 1 dalį papildant Valstybės saugumo departamento žvalgybos pareigūnais, t. y. juos įtraukiant (kaip yra nustatyta galiojančiame įstatyme) į asmenų, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba atidedama, sąrašą.</p>	<p>Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023-09-07 raštu Nr. 1D-4541.</p>
Lietuvos studentų sąjungos 2023-09-06 raštas Nr. SR-31/23	<p>LSS kategoriškai prieštarauja dabartinei projekto redakcijai, kada studentai yra išbraukiami iš išimčių sąrašo. [...].</p> <p>LSS dar anksčiau dalinosi siūlymais, kokiais būdais būtų galima ugdyti pilietiškumą ir skatinti įsitraukimą į privalomąją pradinę karo tarnybą: ● LSS pasisako už visuotinį šaukimą iškart po mokyklos, tokiu būdu turint aiškią stotelę jaunam žmogui prieš priimant tolimesnius gyvenimo sprendimus; ● Siūlome rasti galimybes integruoti tam tikrus su karyba susijusius modulius į jau egzistuojantį studijų procesą arba teikti laisvai pasirenkamus studijų dalykus, siekiant ugdyti kompetencijas, reikalingas krašto apsaugos sistemai; ● Skatiname atkreipti dėmesį į galimybes studentams, kurių specialybių trūksta krašto apsaugos sistemai, siūlyti praktikos vietas, kad galėtų gauti reikiamus įgūdžius dar studijuojant, netrikdant studijų proceso ir ateities perspektyvų; ● Apsvarstyti Lietuvos šaulių sąjungos teikiamus kursus kaip alternatyvą, siekiant pritraukti daugiau savanorių į krašto apsaugos sistemą.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Susitarimo dėl visuotinės karo prievolės įvedimo šiuo metu nėra. 2022 m. liepos mėn. pasirašytame parlamentinių politinių partijų susitarime dėl nacionalinio saugumo ir gynybos artimiausio laikotarpio sustiprinimo įpareigota nuosekliai didinti privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičių, kuris leistų padidinti gynybai parengtų piliečių skaičių ir paspartinti aktyviojo kariuomenės personalo rezervo formavimą.</p> <p>Aukštųjų mokyklų studentai, kaip ir kiti karo prievolinkai, į privalomąją pradinę karo tarnybą būtų šaukiami 18–21 metų, sudarant jiems galimybę pasirinkti labiausiai priimtina tarnybos formą: stabdyti studijas ir atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą arba studijuoti ir dalyvauti jaunesniųjų karininkų vadų mokymuose (trukmė 160–200 dienų, ne ilgiau kaip 3 m.), ar atlikti tarnybą krašto apsaugos savanorių pajėgose (trukmė 160–200 dienų, ne ilgiau kaip 3 m.). Be to, išlieka galimybė atidėti tarnybą dėl neproporcingai didelės žalos (individualus vertinimas), vadovaujantis Įstatymo projekto 10 straipsnio 1 dalies 14 punktu.</p> <p>Siekiant stiprinti piliečių atsparumą, pilietinę valią, žinias apie valstybės gynybą ir pilietinį pasipriešinimą, į universitetų studijų procesą turėtų būti integruojama pilietiškumo ir patriotizmo ugdymo programa, tačiau su karyba susijusių modulių integravimas į studijų procesą nesuteiktų pagrindinio karinio parengtumo ir pareikalautų neproporcingai daug žmogiškųjų ir kitų išteklių.</p> <p>Praktikos atlikimo galimybės krašto apsaugos sistemoje</p>

		<p>sudarytos visiems studentams pagal asmens ar mokymo įstaigos prašymą, tačiau su tam tikrais apribojimais, pvz., apribojimai dėl leidimo dirbti su išlaptinta informacija. Tačiau profesinės praktikos paskirtis yra realių darbo situacijų tyrinėjimas ir tyrinėjimo rezultatų panaudojimas rengiant baigiamąjį darbą ir nėra susijusi su kariui būtinų žinių ir gebėjimų įgijimu ir turėjimu (pagrindiniu kariniu parengtumu).</p>
--	--	--